

NIMRÓD

V A D Á S Í J S Á G
AZ ORSZÁGOS MAGYAR VADÁSZKAMARA ÉS SZAKMAI MAGAZINJA

750 Ft | Előfizetőknek 695 Ft

A pákosztos páciens Az Ormánság szolgálatában Magyarország „bölénynagyhatalom”

É R T É K | H Ű S É G | S Z E N V E D É L Y

HU ISSN 0549-494X

23005

9 770549 494004

782 millió vadgazdálkodásra

📷 BOTTA ZSÓFIA

A VADÁSZKAMARA KÜLDÖTTKÖZGYŰLÉSÉNEK DÖNTÉSE ALAPJÁN 2024-BEN ISMÉT 500 MILLIÓ FORINTOT HELYEZ EL AZ ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ALAPBA. AZ ÉRDEKKÉPVISELET EBBEN AZ ÉVBEN IS MEGHIRDETI A NAGYSIKERŰ HIVATÁSOS VADÁSZ ESZKÖZBESZERZÉSI PROGRAMOT, ÍGY IDÉN 282 MILLIÓ FORINT TÁMOGATÁSHOZ JUTHATNAK AZ EGYESÜLETI FORMÁBAN MŰKÖDŐ VADÁSZATRA JOGOSULTAK.

A Vadászkamara március 24-e Küldöttközgyűlésén a szervezet központjának 2022-es tevékenységéről szólva **dr. Jámbor László** úgy fogalmazott: az elvégzett munkáról rendkívül részletes képet nyújt a szakmai beszámoló. Ezt egyhangúlag fogadták el a küldöttek.

A központ 2022. évi gazdálkodásáról **Bajdik Péter** főtitkár szólt. A háttérrel ismertette emlékeztetett: a tervhez képest **163 millió forinttal többel kezdhetette meg a kamara a 2023-as évet**. Hangsúlyozta: ezáltal nem a Központi Szervezet bevételei nőnek, **az 500 millió forin-**

tos tartalék feletti részt visszaforgatják az ágazatba. A küldöttek támogatták az elnökség javaslatát a források elosztásáról a központ és a területi szervezetek között: a tagdíjbevételek továbbra is a vármegyéknél maradnak, a vadászjegyekből származó bevétel felosztása nem változik (néhány kivétellel az arány 50–50%).

A vadászati engedélyek bevételei idén meg egyeznek a feladatarányos finanszírozásban korábban jóváhagyott összegekkel, és a januártól érvényes áremelésből származó többletbevétel (440 millió forint) pedig a központhoz kerül.

A tervhez képest 163 millió forinttal többel kezdhetette meg a kamara a 2023-as évet

A központ rendelkezésére 952 millió forintnyi többletbevétel áll, amelyből a többi között

- 500 millió forint a Vadgazdálkodási Alapba kerül,
- a vadászkamara 282 millió forinttal idén is meghirdeti a Hivatásos Vadász Eszközbeszerzési Programot,
- 350 millió forinttal a vadászkamara hírlevelét is tartalmazó Nimród Vadászújság kiadását finanszírozza a szervezet, amely kiadvány így ingyenesen jut el minden hónapban szinte minden magyar vadászhoz.

A központi költségvetést egyhangúlag támogatta a Küldöttközgyűlés, így a kiemelt programok támogatására **107 millió forintot** fordít a Központi Szervezet:

- „Ismerd meg a vadászokat!” ifjúságnevelési program – 30 millió forint,
- a hivatásos vadászok szakmai felkészülését segítő programok – 30 millió forint,
- Országos Vadásznap (Komárom-Esztergom megye, augusztus 25–26.) – 10 millió forint,
- az elmúlt években folytatott kutatási program befejezése – 10 millió forint,
- a „Kisvadász” kiadvány újabb számai – 27 millió forint.

A pénzügyi kérdéseket a jövőre **az Országos Vadgazdálkodási Alapba helyezett összegről szóló döntés zárta: ez újfent félmilliárd forint lesz.**

Országos Magyar Vadászkamara

Részletes beszámoló, kapcsolódó anyagok a honlapunkon!

Operatív feladatok

IDÉN VÁRHATÓ JOGSZABÁLYVÁLTOZÁSOK, ONLINE FEJLESZTÉSEK, A VAV-VIZSGÁK DÍJA, VADÁSZFELELŐSÉG ÉS BALESET-BIZTOSÍTÁS – EGYEBEK MELLET EZEKRŐL IS SZÓ ESETT A VADÁSZKAMARA TITKÁRI ÉRTEKEZLETÉN, ÁPRILIS 4-ÉN. A RENDSZERES EGYEZTETÉSEK CÉLJA, HOGY A VÁRMEGYEI TERÜLETI SZERVEZETEK TITKÁRAI MINT OPERATÍV VEZETŐK NAPRAKÉSZ INFORMÁCIÓK BIRTOKÁBAN, EGYSÉGES KERETEK KÖZÖTT VÉGEZHESSEK MUNKÁJUKAT.

A szervezet hatvani központjában tartott egyeztetésen **Bajdik Péter** főtitkár tájékoztatást adott azokról a jogszabály-módosítási tervekről, amelyeken jelenleg is dolgozik a szakárca, folyamatosan egyeztetve a vadászati érdekképviselőkkel is. A vadgazdálkodási törvényben és annak végrehajtási rendeletében az ágazati kihívásokra reagálva lehet szükséges változtatásokat eszközölni. Különösen érzékeny terület a csülkösvad bizonyos régiókban túltartott állománya, illetve az ennek következtében magas és növekvő vadkár. A főtitkár elmondta: mindkét témában úgy az Agrárminisztériummal, mint a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával is folytat egyeztetéseket a vadászkamara. A nagyvadlétszám apasztása a vadászati érdekképviselők szerint is indokolt az ország egyes részein, ez azonban semmi esetre sem történhet fűnyírólven, és megvalósításakor nem hagyható figyelmen kívül a vadászati etika, hagyományaink, illetve az adott fajok biológiai sajátosságai sem. Szintén várhatók pontosítások a vonatkozó jogszabályokban az

ólomsörét vizes élőhelyeken történő használatát szigorító, február 15-e óta érvényes EU-s rendelkezések nyomán (a témában a Nimród Vadászújság márciusi számában jelent meg cikk). Bajdik Péter megjegyezte: a jogszabályalkotóval párhuzamosan az Országos Vadgazdálkodási Tanács is folytatta munkáját. E testületnek a vadászkamara képviselőjében ő maga is tagja, és a munka során – az Országos Magyar Vadászati Védegylet képviselő Pechtol Jánossal, annak ügyvezető elnökével közösen – igyekeznek érvényt szerezni a vadászati érdekképviselők álláspontjának.

Botta Zsófia, a vadászkamara projektfelelőse az értekezleten bemutatta a szervezet nyilvántartó rendszere, a VadON, illetve a kapcsolódó ügyfélszolgálati rendszerek új és tervezett felületeit, funkcióit. Több, a vadászkamara adminisztrációját egyszerűsítő és gyorsító fejlesztés mellett fontos változás lehet ebben az évben, hogy teljes egészében digitális alapokra kerül a külföldiek vadászati engedélyeinek ügyintézése is. Az igénylés 2022 júliusa óta már csak ebben a formában lehetséges, és a tervezett jogsza-

bály-módosítások eredményeként az elkészült engedélyeket szintén digitálisan, pdf fájl formájában tölthetik majd le az igénylő vadászatra jogosultak és vadászatszervezők. A dokumentumok érvényességének ellenőrzése ugyancsak online lesz lehetséges, ahogy ez a vadászjegyek esetében is történik. Botta Zsófia előadásában tájékoztatást adott az online vadászjegy-érvényesítés eredményeiről is. Mint elmondta, a vadászok egyre többen élnek ezzel a kényelmes lehetőséggel. Míg az első évben, 2021-ben (amikor csak február 1-jén nyílt meg az online érvényesítés) 11 százalékuk használta ügyfélszolgálatunk ezen funkcióját, 2022-ben az arány már 28 százalék volt, idén pedig elérte a 39 százalékot. (Az érvényesítésről részletesen olvashat a 40–42. oldalakon).

A vadászkamara vármegyei területi szervezeteinek titkárai egyeztettek a vadászakutya vadászati alkalmassági vizsgáinak (VAV) díjáról is. **Kovács Gábor**, az érdekképviselő országos Kinológiai Bizottságának elnöke emlékeztetett: több területi szervezet jelezte, hogy a vizsgadíj évek óta nem változott, miközben a szervezési

költségek jelentősen emelkedtek. A vizsgázatásból származó bevételek – különösen az apróvadás VAV esetében – már jó ideje nem fedezték a kiadásokat. A növekvő költségekre tekintettel a titkári értekezlet azt javasolja az elnökségnek, hogy a vizsgadíj a jövőben 5000 forintról 15 000 forintra változzon, így a VAV-okat a továbbiakban is rendszeresen és magas színvonalon meg lehet majd szervezni minden vármegyében.

Kiss Erzsébet, a vadászkamara gazdasági vezetője az értekezlet keretében tartott továbbképzést a Groupama Biztosító Zrt. vadászfelelősség és baleset-biztosításról. Az erről szóló szerződést az érdekképviselő meghosszabbította a biztosítóval 2023. március 1-jétől további négy évre, a feltételek pedig valamelyest változtak a korábbiakhoz képest. A továbbképzés célja az volt, hogy a titkárok naprakész és pontos tájékoztatást nyújthassanak a vadászjegyet váltó magyar és a vadászati engedélyt váltó külföldi vadászoknak, illetve utóbbiak esetében az engedélyt igénylő vadászatra jogosultaknak, valamint vadászatszervezőknek.

Düborög az online vadászjegyváltás

A VADÁSZJEGYÜNKET MÁR HARMADIK ÉVE TUDJUK ONLINE ÚTON ÉRVÉNYESÍTENI. AZ ELSŐ ÉVBEN – 2021. FEBRUÁR 1-JÉTŐL – MÉG CSAK AZ ÉRVÉNYESSÉG MEGHOSSZABBÍTÁSÁRA ÉS AZ ÁTVÉTELI MÓD KIVÁLASZTÁSÁRA ADOTT LEHETŐSÉGET A RENDSZER A VADÁSZJEGYSZÁMUNK MEGADÁSA UTÁN, DE EKKOR MÁR TUDTUK BANKKÁRTYÁVAL FIZETNI A MŰVELETET. ANNAK ELLENÉRE, HOGY A WEBES ÜGYINTÉZÉS „CSAK” AZ ÉRVÉNYESÍTÉSI IDŐSZAK DEREKÁTÓL VOLT ELÉRHETŐ, ÉS MINDENKI SZÁMÁRA ÚJDONSÁG VOLT, MÁR AKKOR TÖBB MINT 11 EZER VADÁSZ ÉLT AZ ÚJ ÜGYINTÉZÉSI LEHETŐSÉGGEL.

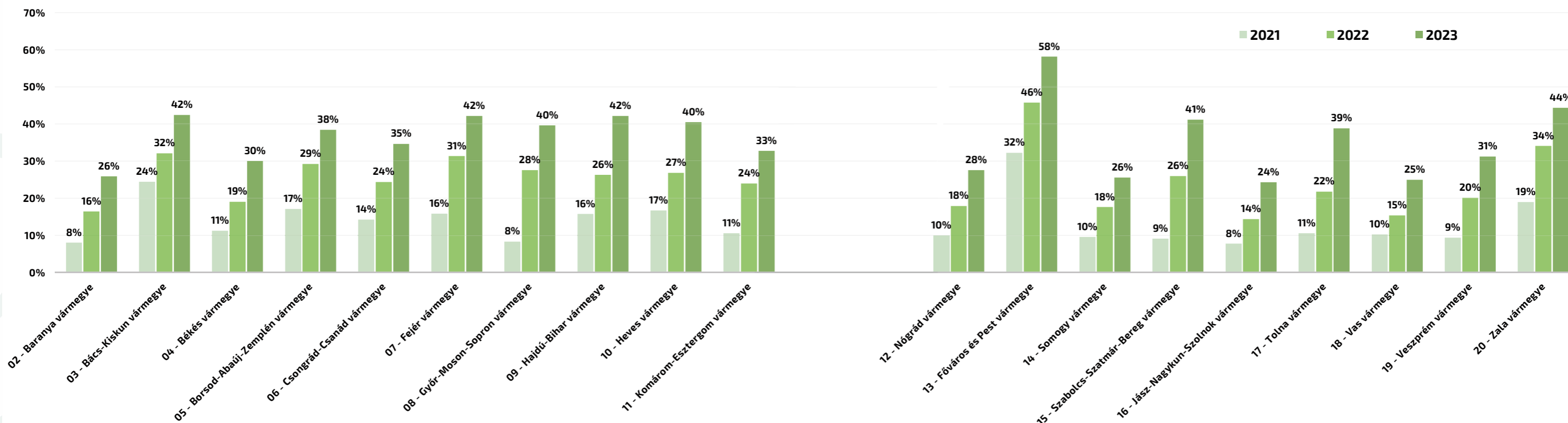
Tavaly az új típusú kártya átadásával párhuzamosan a Belügyminisztériummal összekapcsolt, zárt „Ügyfélkapus” rendszerrel történt az elektronikus érvényesítés. Ez azt is jelenti, hogy az online érvényesítők körében százszázalékos az adategyezés a kormányzati és a vadász kamarai nyilvántartás között. Ennek a szigorú azonosítási rendszernek a bevezetésével is a 2022/2023-as évre csaknem 19 000 online vadászjegyváltás történt.

A 2023/2024-es vadászati évre az ügyfélszolgálat érvényesítési oldala további funkciókkal bővült, mint például a lakcím és értesítési adatok megadása, de új opcióként lehetőség nyílt az évkönyvet a személyes vagy postai átvétel helyett pdf formátumban letölteni. Több mint 6000 felhasználó választotta ezt a megoldást. Ebben az esztendőben is január 1-jétől működött az érvényesítés, és márciussal

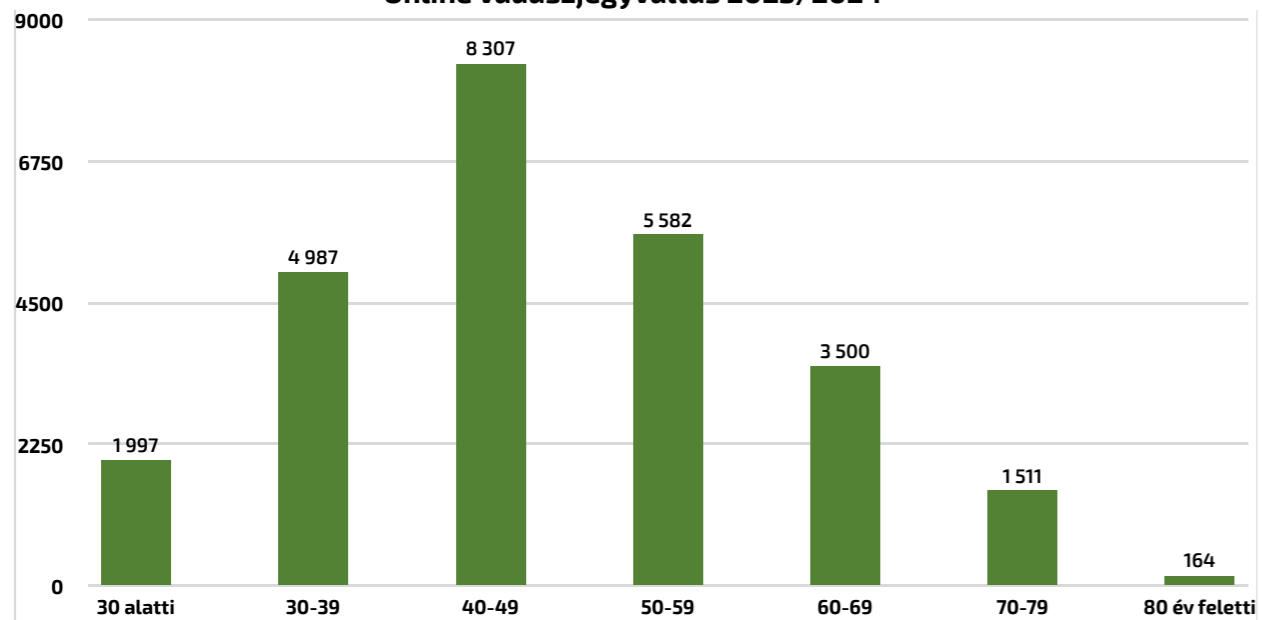
bezárólag elértük a 26 000 online érvényesítést, ami a lapzárta időpontjában (2023. március 31.) meghaladta a teljes érvényesítés 39 százalékát.

Korosztályok szerint a 40-es éveikben járó vadászok használták a webes ügyfélszolgálatot a legnagyobb arányban, ami nem meglepő, hiszen a hazai vadászok nagyrészt ilyen korúak. A 30-as és 50-es korosztály hasonló létszámú lett, a 30 év alatti online váltók száma nem érte el a 2000-et, vélhetően azért, mert általában e korcsoport képviselőinek jelentős része első vadászjegyváltó – ez esetben az ügyintézés továbbra is kizárólag személyesen történhet. A 70-es éveikben járó vadászok száma meghaladta az 1500-at. A 80 év feletiek esetében az elektronikus érvényesítések száma 2011-ben 46 volt, és 164-re nőtt. Továbbra is egy Tolna vármegyei vadásztársunk a legidősebb online vadászjegyváltó, aki idén tölti be 93. életévét.

Vadászjegy-érvényesítés online %-os megoszlása vármegyei bontásban

Online vadászejgyváltás 2023/2024

Online vadászejgy-érvényesítők százalékos aránya korosztály szerint:

	2021	2022	2023
30 év alatt	18%	30%	43%
30-39 között	21%	37%	51%
40-49 között	18%	34%	47%
50-59 között	14%	27%	39%
60-69 között	11%	20%	30%
70-79 között	9%	14%	21%
80 év felett	8%	11%	15%

Ha szemügyre vesszük a különböző korcsoportok online és személyes érvényesítési arányait az elmúlt 3 esztendőben, akkor látható, hogy minden korosztályban növekedett az online érvényesítők köre. A 30-as éveikben járó vadászok többen választották az online ügyintézés, arányuk 51 százalék, de a 40-es korosztály 47 százaléka is szívesen élt az elektronikus érvényesítés lehetőségével. A 60 év felettek még mindig szívesebben választják a személyes ügyintézés, ettől függetlenül ezekben a korosztályokban is nőtt a vadászkamara ügyfélszolgálatát használók létszáma.

Vármegyei bontásban elemezve az érvényesítési riportot azt látjuk, hogy kiugró a Fővárosi és Pest vármegyei statisztika, ahol tavaly óta több mint 1500 fővel emelkedett az online érvényesítők száma. Így ebben a vármegyében a vadászok több mint fele, 58 százaléka tért át a digitális ügyintézésre. Több vármegyében is (Zala, Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar, Fejér, Szabolcs-Szat-

már-Bereg és Heves) a vármegyei összes érvényesítéshez mérten az online érvényesítés aránya már meghaladja a 40 százalékot. Hat olyan vármegye van (Békés, Nógrád, Baranya, Somogy, Vas és Jász-Nagykun-Szolnok), ahol a személyes érvényesítéshez mérten az online váltás nem éri el a 30 százalékot. Ez nem tekinthető rosszabb számadatnak, hiszen több területi szervezet biztosít kihelyezett csoportos érvényesítést. Ezért is érdemes áttekintenünk az elmúlt három év érvényesítési arányait, mert itt láthatjuk, hogy azokban a vármegyékben, ahol a személyes érvényesítés aránya még mindig magas, ott is egyre népszerűbb az online érvényesítés.

Vélhetően azok a vadászok, akik már éltek az online kényelmi szolgáltatással, a jövőben is ezt fogják használni, ezért a vármegyei területi szervezeteknek érdemes felmérni a jövőben, hogy a kihelyezett és személyes érvényesítések ügyvitelére mekkora igény mutatkozik.

Az ügyfélszolgálat jól működik, három év alatt egyszer sem történt olyan informatikai probléma, amely kellemetlenséget okozott volna akár a vadászaiknak, akár a területi szervezeteknél dolgozó adminisztrátoroknak.

A ma már újnak nem számító informatikai fejlesztés lehetőséget ad az adatok mélyebb szintű elemzésére, segíti munkánkat abban, hogy milyen irányban fejlesszük a vadászkamara nyújtotta kényelmi szolgáltatásokat.

Botta Zsófia
projektfelelős

*A bruttó
alapbér, és...*

© SZIGETI EDIT

HOL VAN MÁR AZ AZ IDŐ, AMIKOR A HIVATÁSOS VADÁSZ SZAKMA A BORRAVALÓ SZEMPONTJÁBÓL LEGALÁBB OLYAN VOLT, MINT A BENZINKUTAS, A FODRÁSZ, VAGY A PINCÉR! HOSSZASAN SOROLHATNÁM AZOKAT AZ ÚGYNEVEZETT JATTOS SZAKMÁKAT, AHOL EGYKORON A HAVI FIXBE BELESZÁMOLTÁK A JATTOT IS. BEVALLOM, A FODRÁSZNÁL A BENZINKÚTNÁL ÉS EGYÉB HELYEKEN IDŐNKÉNT MAGAM SEM TUDOM, MI A JÓ ÉS AZ ELÉGSÉGES BORRAVALÓ. EGYET AZONBAN BIZTOSAN TUDOK: TISZTELET A KIVÉTELNEK, DE A HIVATÁSOS VADÁSZ SZAKMÁBÓL SZINTE TELJESEN ELTÚNT AZ EFFAJTA ELISMERÉS...

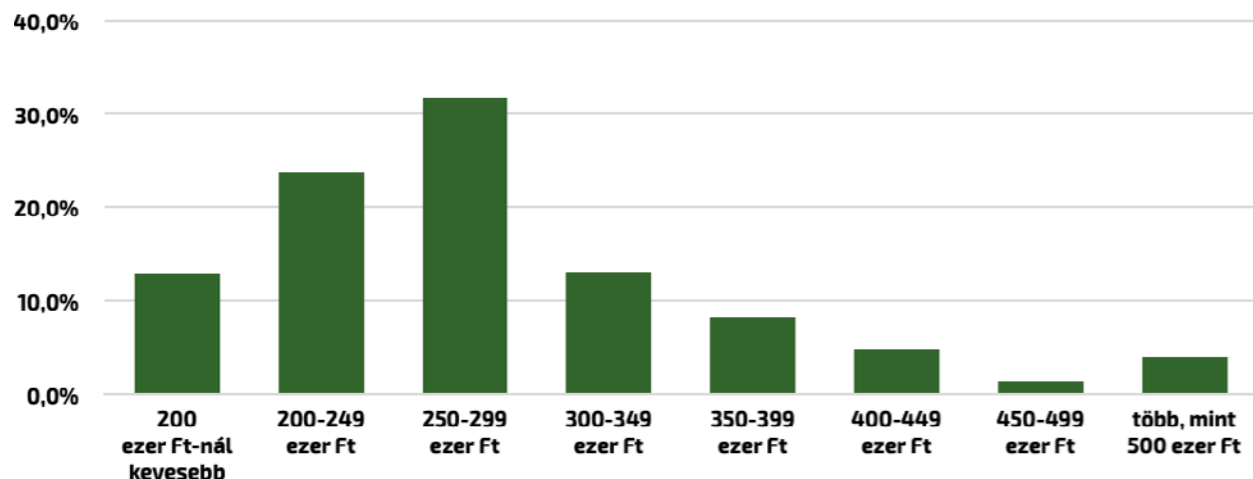
Nem akarom sorolni, hogy a nyolcvanas években egy-egy sikeresebb vadászat után a hivatásos vadász a gondosan elrakott, összekuporgatott német márkából, osztrák schillingből még nyaralni is elvihette a családot. A borraivaló eltűnt, de vannak egyéb juttatások, amelyekkel a vadőr – ha okosan és jól dolgozik – tűrhetően kipótolhatja az időnként elmaradó jattot. Ilyen például a lődíj vagy a prémium. Ez igaz lehet, de azt is mindannyian jól tudjuk, hogy a prémium például jobban hasonlít a kutya vacsorájához, mint a fixen kiszámítható jövedelemhez. Ezen bevételeket nem lehet beszámolni

a havi megélhetésbe, nem beszélve a családi büdzséről. Ezek után nem véletlen, hogy a vadászkamara tavalyi, a hivatásos vadászok élet- és munkakörülményeit felmérő kutatása során a kérdőív legrosszabb százalékos arányát a bérekkal kapcsolatos kérdésre kaptuk. A kérdőív nagyon egyszerűen és világosan tette fel a kérdést, miszerint: „Elégedett-e ön az anyagi megbecsülésével?”

Őszintén meg kell mondani, hogy a helyzet nem túl rózsás. A válaszadók közül, ami ebben az esetben 1324 hivatásos vadászt jelent, 73 százalék azt jelezte: nem elégedett anyagi megbecsülésével. Ezen nem is lehet olyan

1

Hivatásos vadászok bruttó bér szerinti megoszlása (országos, kitöltők száma: 1234)

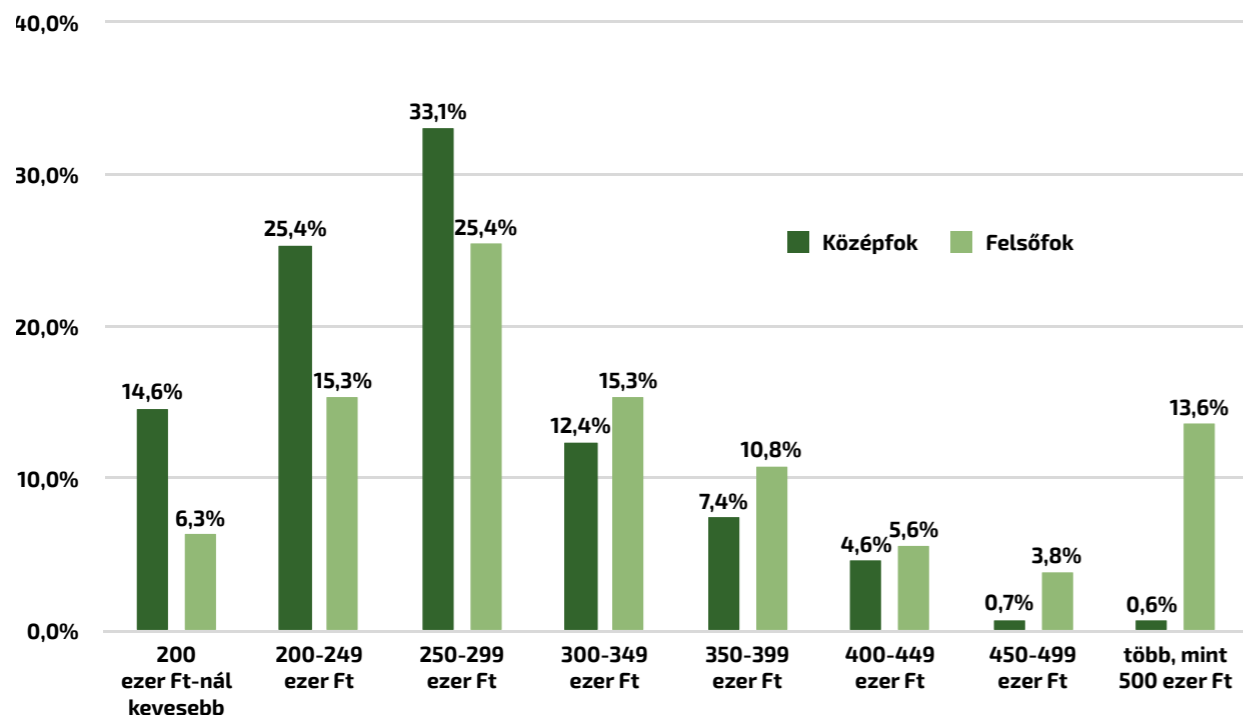

nagyon csodálkozni. Amennyiben megnézzük a bruttó bérről összeállított ábrát (1. ábra), látszik, hogy a hivatásos vadászok harmada, 31,7 százaléka kapja meg a garantált bérminimum körüli jövedelmét, ami ebben az esetben 250–299 ezer forintot jelent. Ki kell emelni azonban azt is, hogy a válaszadóknak szintén valamivel több mint harmada a 2022. évi garantált bérminimum alatti fizetést viszi haza. A harmadik harmad ese-

tében mondható el, hogy a bérminimum feletti a javadalmazásuk. A 2. ábrán látszik az is, hogy a hivatásos vadászként elérhető béreket befolyásolja a végzettség, ugyanis a bérminimum felett keresők esetében több a felsőfokú végzettséggel rendelkező kolléga. (A 2. ábra esetében kizárólag a tőmelletti, beosztott szakmunkásokról van szó, az ágazatvezetők, műszaki vezetők és ennél magasabb beosztással válaszadók nem

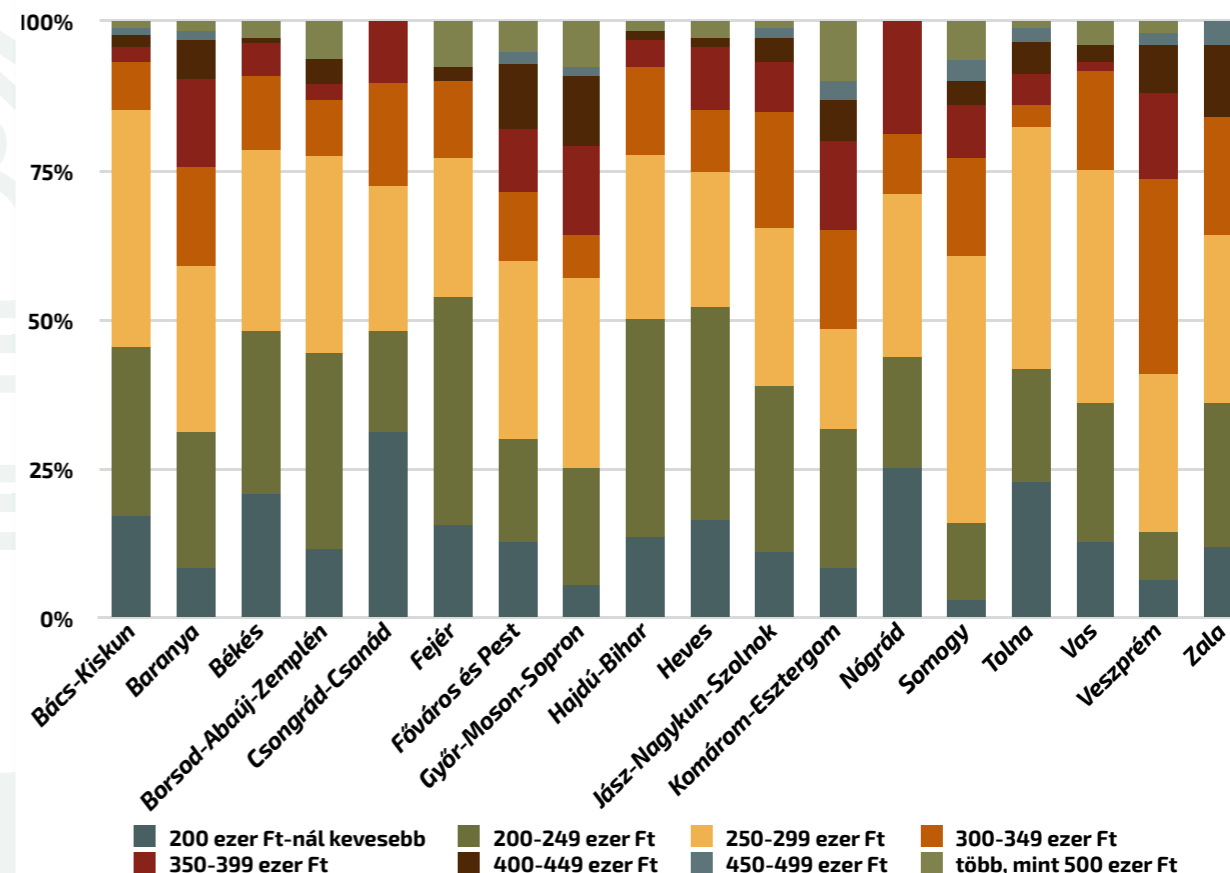
2

Hivatásos vadászok bruttó bér szerinti megoszlása végzettség alapján (országos, kitöltők száma: 1273)

3

Hivatásos vadászok bruttó bér szerinti megoszlása vármegyei összehasonlításban (országos, kitöltők száma: 1324)

szerepelnek az összehasonlításban.) Természetesen vannak ennél jobb és még kiugróbb bérek is, sajnos ezek aránya kevés, de mint látjuk, elérhetők magasabb keresetek is. Ne felejtsük el, hogy a munkáltató szerepe is fontos ebben a kérdésben! Hiszen számít, hogy mi az az összeg, amire taksálja a hivatásos vadász munkáját. Egyébként ez a munkáltató és a munkavállaló bértárgyalásának az eredménye. A 2. ábrára tekintve feltűnik, hogy az alapfokú végzettség nem szerepel benne; az ilyenekkel rendelkezők aránya annyira kicsi, hogy értékelhető elemzés nem készült ebben a tekintetben.

A 3. ábra megmutatja, hogy az egyes bérszintek vármegyei bontásban miként jelennek meg. Egyből kitűnik, hogy vannak olyan vármegyék, ahol a magasabb bérsávok meg sem jelennek, vagy éppen azok döntő többsége megreked a bérminimum szintje környékén.

Az igazság az, hogy ezeket az elemzéseket forgathatjuk jobbról balra, balról jobbra, de akár fejre is állíthatjuk, egy biztos: a bérek bántóan alacsonyak. Mindannak ellenére, hogy például

a vadászkamara, a szaksajtó, a minisztérium minden helyzetben nagyra értékeli a hivatásos vadászok munkáját. Olyan megoldások, mint a vadászkamara központja által anyagilag támogatott Kiemelt Kamarai Célok közt szereplő, hivatásos vadászok munkakörülményeit javító pályázat vagy az Eszközbeszerzési Program, mind a szakma presztízsének visszaállítását szolgálják. Ha jól megnézzük, sok minden szól a hivatásos vadászok mellett: a szaksajtó hozzáállása, az olyan jogszabályok megalkotása, amelyek biztosítják a lődíjat, a kötelező munkaruhát vagy a rendészeti személyekké nyilvánítást. Igen, mindez rendben van, de mégis előfordul, hogy a hivatásos vadászaink egyharmada keres 2022-ben a garantált bérminimum alatti bért, továbbá 12,8 százaléuk bruttó 200 ezer forintnál is kevesebbet. Sajnos nincsenek kevesen, de az ő munkáltatóik bizonyára nem ismerik a híres angol mondást, miszerint: „ha a birkát nyírni akarod, akkor etetni is kell”.

Agyaki Gábor
országos hivatásos vadász alelnök

A mikotoxin-kutatás előzetes eredményei

ELŐFORDULÁSUKRÓL, AZ ŐZSUTÁK SZAPORODÁSI SIKERÉRE GYAKOROLT HATÁSUKRÓL

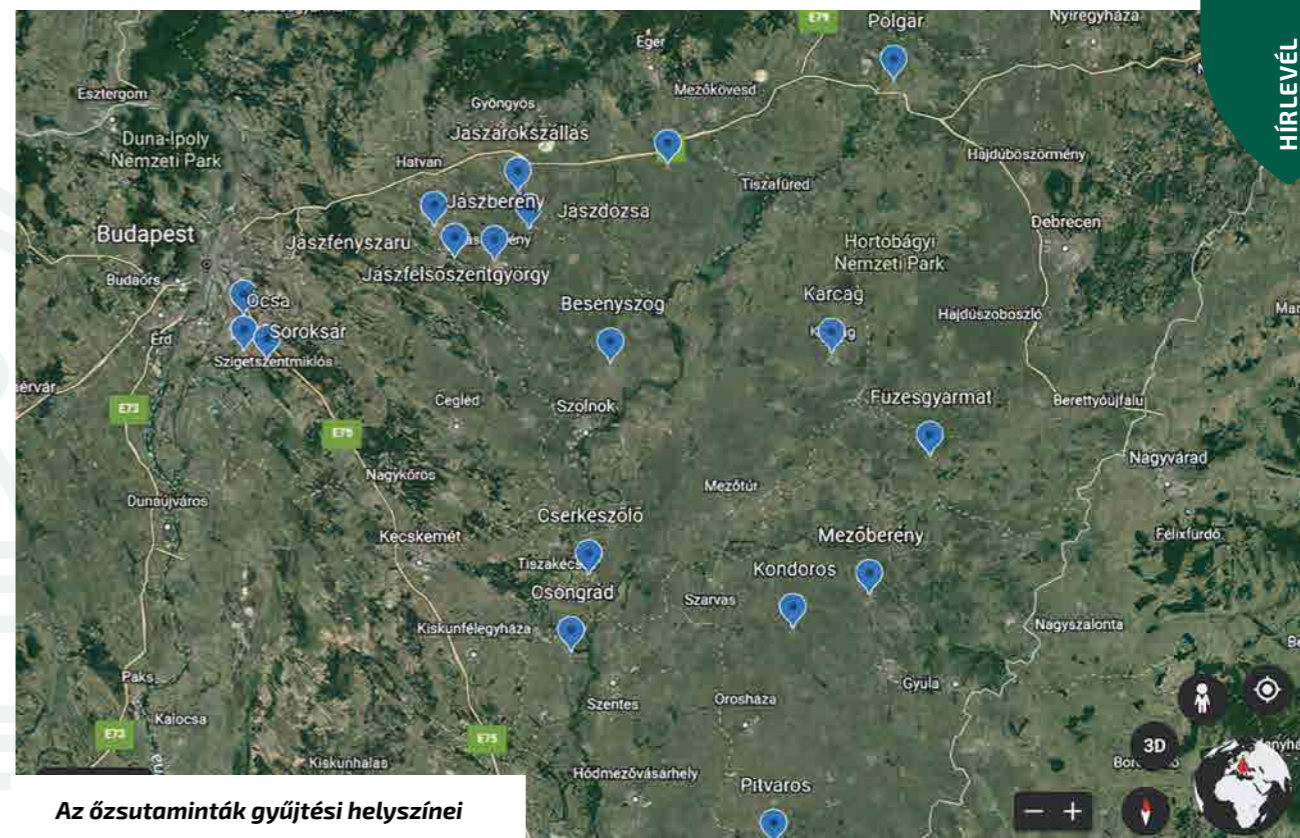
A PENÉSZGOMBÁKKAL ÉS AZ ÁLTALUK TERMELT MIKOTOXINOKKAL RÉGÓTA EGYÜTT ÉLÜNK. A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSÁRA AZONBAN A KÖRÜLMÉNYEK KEDVEZŐBBÉ VÁLTAK ÚJABB PENÉSZFAJOK ELTERJEDÉSÉHEZ. A HELYZETET TOVÁBB RONTJA A HELYTELEN MEZŐGAZDASÁGI GYAKORLAT, A MONOKULTÚRÁK ELTERJEDÉSE, A PENÉSZIRTÓK ELÉGTELEN HASZNÁLATA ÉS A PENÉSZES NÖVÉNYI RÉSZEK BE SZÁNTÁSA, AMELYEK SEGÍTIK A PENÉSZSPÓRÁK FELHALMOZÓDÁSÁT A TALAJBAN ÉS A NÖVÉNYEK FERTŐZŐDÉSÉT A KÖVETKEZŐ ÉVBEN. MINDEZEK NÖVELIK A MIKOTOXINOK TERMELÉSÉT, VALAMINT EDDIG NEM ISMERT MIKOTOXINOK MEGJELENÉSÉNEK ESÉLYÉT.

BLAUMANN ÖDÖN

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) hivatalos felmérései szerint a penészek, kiemelten az *Aspergillus* és a *Fusarium* fajok szinte az egész ország területén jelen vannak, elsősorban a kukoricát és a búzát fertőzik. A mikotoxinszintek a terület adottságaitól és az aktuális időjárástól függően erősen változnak, néhol azonban feltűnően magas lehet a koncentrációjuk. Humán- és állategészségügyi kockázataik miatt a mikotoxinokkal kiterjedt kutatások folynak világszerte. A házi- és laborállatokon végzett kutatások alapján megállapítható, hogy a jelenleg ismert több száz mikotoxinnak rendkívül változatos, káros hatása van madarakra és emlősökre egyaránt. Ezek lehetnek különböző szervrendszerekben megjelenő gyulladások, az immunrendszer gyengítése, emésztési zavarok, szövetelhalások, a hormonrendszer megzavarása, szaporodási problémák,

magzatelhalások, fejlődési rendellenességek stb. Ugyanakkor lényegesen kisebb figyelem fordul a vadon élő állatok és a táplálékul szolgáló természetes növényzet felé. Különösen veszélyeztetett helyzetben vannak a mezőgazdasági területeken élő vadfajok. A mezei nyúl és az őz, de a mezőgazdaságra kilátogató más nagyvadfajok is közvetlenül a szántóföldi kultúrákkal vehetik föl a mikotoxinokat. Az ellenőrizetlen takarmányok őszi-téli kietetése szintén jelentős mérgezéseket okozhat.

A probléma veszélyességét felismerve immáron egy évtizede elkezdtek egyes vadfajok mikotoxin okozta problémáinak vizsgálatát Gödöllőn. A kutatásnak újabb lendületet adott, amikor az Agrárminisztérium a dám agancstő elváltozásának vizsgálatára, a vadászkamara pedig „A mezei nyúl és az őz állománycsökkenésében a mikotoxikózisok lehetséges szerepének vizsgálata alföldi élőhelyeken” című kutatási témára

Az őzutaminták gyűjtési helyszínei

nyújtott támogatást. Eredményeinket már több szakmai rendezvényen bemutattuk. Itt az őzsuták szaporodására vonatkozó részeredményeket foglaljuk össze.

A 2020-ban elkezdett kutatási programunkban a sutáknál a mikotoxinok különböző szervekben (vér, máj, vese, izom, zsírszövet) kimutatható megjelenését vizsgáljuk, valamint az elfogyasztott táplálékban (bendő-, vakbél- és végbéltartalom) illetve az ezekkel feltételezhetően összefüggésbe hozható egyes rendellenességeket, kiemelten a szaporodási zavarokat (nemi hormonok szintjének változása, ivarszervi gyulladások, termékenyítési zavarok). A kiterjedt mintagyűjtést számos alföldi, mezőgazdasági élőhelyen végezzük. A mintagyűjtések a vadászidényben a helyi vadgazdálkodók és a tájegységi fővadászok segítségével történnek. A toxin- és a hormonmeghatározásokat a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Genetika és Biotechnológiai Intézet Szaporodásbiológiai és Toxikológiai Csoportja, a patológiai vizsgálatokat a Szegedi Tudományegyetem Patológiai Intézete végzi. A Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Biológiai Intézete szervezi a projektet, lefolytatja a minták vadbiológiai vizsgálatát, valamint szerkeszti a széles körű vizsgálati eredmények nyilvántartására és feldolgozására létrehozott adatbázist.

A kutatási témában a leggyakoribb penészek legnagyobb hatású mikotoxinjait vizsgáljuk. Ezek hagyományosan két csoportra oszthatók.

A raktári penészgombák főbb képviselői az *Aspergillus* és *Penicillium* fajok. Legveszélyesebb, bejelentési kötelezettség alá eső toxinjaik az aflatoxinok (Af). A termőföldi penészgombák elsősorban a *Fusarium* fajok. Főbb mikotoxinjaik: a Zearalenon (ZEA), trichotecének (T2, DON), fumonizinek. Megjegyzendő, hogy ez a merev felosztás ma már nem állja meg a helyét, mert a szántóföldi területeken is megjelenhetnek az *Aspergillus*, *Penicillium* és sok egyéb penészfaj.

2020-tól összesen 77 őzsutából gyűjtöttünk mintát, valamint feljegyeztük a testtömegüket, a kondíciójukat, illetve a méh és – ha van – a vehem állapotát.

SZAPORODÁSI MUTATÓK

A szaporodási jellemzőket vizsgálva az őzsutáknál is jelentős arányban találtak a szaporodásban nem, vagy csak csökkent mértékben résztvevő egyedeket. Az egyes mintavételi területek között nagy volt a különbség. A 42 vizsgálatra alkalmas egyedből 7 méhe volt gyulladt, 8 felnőtt suta nem szaporított és 3-ban is csak egy magzat volt. Így az átlagos magzatszám 1,04, ami lényegesen alatta marad az elvártnak (1,5-2). Nagyon voltak a regionális különbségek a betegek arányában (6,9-50%), de figyelembe kell venni, hogy a mintaszámok is jelentősen különböztek a régiók között.

Feltűnően nagy fejlettségbeli különbségek voltak a magzatok között. Ezt a jelenséget és okait érdemes alaposabban vizsgálni. Közre-

AZ ŐZSUTÁK IVARSZERVEINEK EGÉSZSÉGI ÁLLAPOTA A BONCOLÁSOK ALAPJÁN

RÉGIÓ	BETEG/EGÉSZSÉGES PÉLDÁNY	BETEG ARÁNY %
Jászság	nem megállapítható	7
Jászság	egészséges ivarszerv	27
Jászság	beteg, gyulladt	2
Pest	nem megállapítható	1
Pest	egészséges ivarszerv	2
Pest	beteg, gyulladt	2
Tiszántúl	nem megállapítható	16
Tiszántúl	egészséges ivarszerv	6
Tiszántúl	beteg, gyulladt	3
Összes	nem megállapítható	24
	egészséges ivarszerv	35
	beteg, gyulladt	7
		16,7

játszhat az elhúzódó üzekedés és az embrionális diapauza változó hossza. Hatással lehetnek az élőhelyi változások, de a mikotoxinok szaporodási rendszert befolyásoló hatását is figyelembe kell venni. A fenti két jelenség az állománydinamika szempontjából aggályos: részben a csökkent szaporulat, részben pedig a nem megfelelő időben történő ellések miatt, ami a fiatalok túlélési esélyeit rontja. A vadgazdáknak a jelenség észlelésére és a gyakoriságának felmérésére nagyobb figyelmet kell fordítaniuk.

ŐZSUTÁK MIKOTOXIN ÉRTÉKEI

Összegezve: minden mintavételi területen és régióon belül is nagy egyedi eltéréseket találtunk a mikotoxinszintekben. Ez arra utal, hogy egy adott vadgazdálkodási egységen belül is különböző mértékben férnek hozzá az egyedek a mikotoxinforrásokhoz. A későbbiekben fontos feladat a mikotoxinforrások feltárása. Ehhez hozzájárul a táplálékösszetétel-vizsgálat, amely jelenleg még folyamatban van.

Az Aspergillus fajok által termelt aflatoxin (Af) koncentrációértékek nagy egyedi szórást mutattak (0–22 ng/g). Sem az egészséges és beteg egyedek, sem a különböző magzatszámok között nem látszott lényeges eltérés. Néhány egyed esetében egy-egy mikotoxin szintje kiugróan magas volt. Az Af kiemelten fontos, mert az egyetlen mikotoxin, amelyre kötelezően betartandó határérték van kijelölve (csak gabonatermékekre). Az ezt meghaladó koncentráció bejelentési kötelezettség alá esik. A mi vizsgálatunkból kiderült, hogy a koncentráció néhány

egyed veséjében vagy akár izomszövetében is megközelítheti a gabonatermékekben emberi fogyasztásra meghatározott határértékeket. Szintén feltűnő, hogy az őzben magasabb értékeket mértünk, mint a mezei nyúlban. A suták maximumai magasabbak voltak a bakokénál, az eltérés a középértékekben kevésbé volt jelentős. A vesében mért értékek egy nagyságrenddel magasabbak voltak a vázizomban mértéknél. Ráadásul a toxinszintek egy hét évvel ezelőtti őzvizsgálattal összevetve növekedtek.

A Fusarium fajok által termelt mikotoxinok esetében az Af-tól eltérően nemcsak egy-egy kiugró értéket láttunk, hanem a vizsgált egyedek egyenletesebben oszlottak el az alacsonyabb és magasabb toxinkoncentrációk között. A DON koncentrációk is erősen változnak a vizsgált őzsuták között (0–400 ng/g). Országosan feltételezhető egy negatív trendszerű eltérés a DON koncentrációban az egészséges és beteg, valamint a különböző szaporodási sikerű egyedek között. Az őzsutánál így feltételezhető a magasabb DON koncentráció szaporulatcsökkentő hatása. A DON

Fent egészséges (két embrióval), lent nem szaporító őz méhe (fotó: Szemethy László)

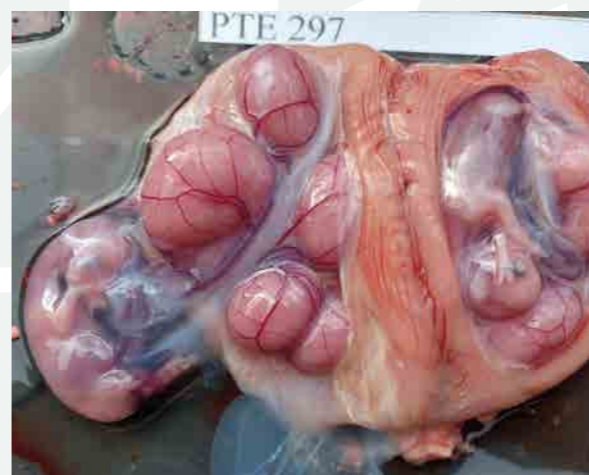

középértékei vesében mérve mindkét fajtát megközelítették a közvetlen emberi fogyasztásra szánt gabonatermékek határértékét, a maximumok meg is haladták azt. A többi toxinnak még a maximuma sem közelített a határértékhez. Élelmiszerbiztonsági vonatkozásai miatt a problémát különös óvatossággal és körültekintéssel kell kezelni. Bár az őzsuták zearalenon (Zea) koncentrációja és szaporodási

jellemzői között a nagy szórások miatt nem lehet egyértelmű összefüggéseket meghatározni, látható volt, hogy az átlagok és a mediánok is némileg magasabbak a beteg, illetve az alacsonyabb szaporodási sikert mutató egyedeknél. Ez az összefüggés a legtöbb használható mintát szolgáltató Jászságban a legvilágosabb. Sem a T2, sem a fumonizinek esetében nem látható összefüggés a méh egészségi állapotával.

Országos felmérésekből ismert a Fusarium-fertőzöttség helyenként nagyon magas szintje, valamint tudjuk azt is, hogy a Fusarium-fajok többféle mikotoxint termelnek, tehát ezeknek a toxinoknak az együttes előfordulására lehet számítani. A mostani vizsgálatban csak külön-külön mutattuk be az egyes toxinok lehetséges hatását, azonban a multimikotoxin-hatás miatt további elemzésre van szükség. Feltételezhető ugyanis, hogy egyes alacsony toxinszintek szinergikus hatásuk miatt támogatják más toxinok hatásainak érvényesülését is.

Addig is célszerű akár az egész vadászterületen, vagy annak egy részén nyomon követni a mezőgazdasági kultúrák mikotoxinszennyezettségét, mivel a jelenlegi ismereteink szerint ezek a leggyakoribb mikotoxinforrások. Ehhez a NÉBIH rendszeres felmérései vagy a mezőgazdálkodók, állattenyésztők toxinvizsgálatai segítséget adhatnak. Semmiképpen sem javasoljuk ismeretlen, rossz minőségű, állattartó telepekről leselejtezett takarmányok etetését. A vadgazdálkodóknak még a saját maguk által megtermelt takarmányokkal is óvatosan kell bánni. Célszerű minden új tételt a kietetés előtt bevizsgáltatni. Külön figyelmet kell fordítani a takarmány tárolására és az etetés módjára. Amennyiben a toxinmentes takarmány etetése nem megoldható, még a takarmányozás elhagyása is javasolható.

Különböző fejlettségű őzmagzatok, 2022. január 21–22. (fotó: Szemethy László)

Szemethy László, Lakatos István, Sükösd Farkas, Márkus Rita, Horváth Győző, Tóth Dániel, Berta Balázs, Szőke Zsuzsanna

Ismét szólt a kürt Bárnán

MÁRCIUS 17-ÉN REGGEL VETTE KEZDETÉT AZ ÉVENTE MEGRENDEZETT BÁRNAI KÜRTÖSTALÁLKOZÓ. A HÁROMNAPOS ESEMÉNY EBBEN AZ ESZTENDŐBEN IS A NÓGRÁD VÁRMEGYEI VADÁSZKAMARA KÜRTEGYÜTTES TAGJAINAK SZERVEZÉSÉBEN, A VADÁSZKAMARA NÓGRÁD VÁRMEGYEI TERÜLETI SZERVEZETÉNEK ANYAGI ÉS ERKÖLCSI TÁMOGATÁSÁVAL JÖTT LÉTRE.

Mint már korábban annyiszor, 2023-ban is a résztvevőknek a Vadászkamara Kürtegyüttes oszlopos tagjai – Gyurik Rita, Tápai Balázs, Kovács Gábor és Palatinus Ferenc – nyújtottak szakmai segítséget kiscsoportos foglalkozások keretében, a kürtösök igényeit figyelembe véve.

A haladó csoportban a Héjja Krisztián vezette Kiskunsági Vadászkürt Együttes és a Tankó Attila által vezetett Székely Vadászkürt Együttes tagjai kürtversenyeken is előforduló szignálokat gyakoroltak. Ehhez a csoporthoz csatlakozott a szemünk láttára felcseperedett, az idén 18 éves Dolányi Zoltán, aki a találkozó legfiatalabb résztvevője volt. A középhaladók a vadászatot használatos dallamok pontos ki-gyakorlására fordították az időt. A kezdők fizikai fájdalmat nem ismerve produkáltak „szebbnél szebb” alaphangokat, amelyek később egyszerűbb szignálok kezdőhangjaivá álltak össze.

14 éve fogad minket a gyönyörű környezetben elhelyezkedő Bárna-Vad Kft. Pihenő- és Vendég-

háza. Halasi Erzsébet, a cég vezetője – amennyiben ideje engedi – kürtösként a gyakorlásokon is szívesen részt vesz.

A rendezvény kísérőprogramjaként mindig igyekszünk magas szakmai színvonalú előadásokkal is készülni. Idén kettőre is sor került: az egyik témája a kürtösök viselkedésére vonatkozó protokoll volt, a másiké pedig a vadászoptikák, amelyekről Makovinyi Zoltán beszélt.

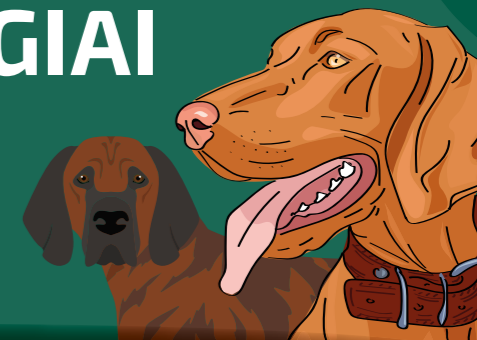
Szombati nap délutánján a Vadászkamara Kürtegyüttes további 4 tagja – Nagy Csaba, Hornyák Tibor, Siklósi Kálmán és Tóth Balázs – is csatlakozott a programhoz, akik betekintést engedtek az együttes nyílt próbájába. Ez koncertminőségű élvezetet nyújtott a közben megnövekedett létszámú hallgatóságnak. A rendezvény három napja alatt a vadászház séfje, Ternyák Sándor gasztronómiai ínyencségekkel kápráztatt el bennünket.

Szóljon a kürt!

**Szukán Csaba
a Nógrád Vármegyei Vadászkamara
Kürtegyüttes tagja**

VADÁSZKINOLÓGIAI KONFERENCIA

2023. június 30., Bugyi

Az Országos Magyar Vadászkamara a Pest vármegyei Bugyi város mellett található Forster Vadászkastélyban Vadászkínológiai Konferenciát rendez gyakorlati szakembereknek, kutyás vadászoknak és mindenkinek, aki érdeklődik a téma iránt.

A TANÁCSKOZÁS AZT TŰZTE KI CÉLUL, HOGY MEGVIZSGÁLJA:

- milyen elvárásokat támaszt vadászkutyáink munkájával szemben az átalakuló vadgazdálkodási környezet és vadászati gyakorlat?
- Szükséges-e szemléletformálás a vadászkutyák alkalmazásában, kellenek-e az újabb fajták, újra kell-e fogalmazni az egyes teljesítményvizsgálatokat?

A KONFERENCIA KÉT SZEKCIÓBÓL ÁLL:

- Délelőtt gyakorló vadászati, egyúttal vadászkutyás szakemberek mutatnak rá az egyes vadászati módokban tapasztalt változásokra, elvárásokra a vadászkutyák oldaláról. Áttekintjük a hajtókutyák munkáit a vadászatra jogosult szemszögéből, megfogalmazzuk a sebzett nagyvad eredményes utánkeresésével kapcsolatosan szükséges szemléletváltozást ugyanúgy, mint a társas apróvad vadászatokon alkalmazott vadászkutyák munkájával kapcsolatos elvárásokat, legyen az nagyterítékű vagy konyhavadászat.
- A konferencia második felében a meghívott előadók és a résztvevők bevonásával moderált beszélgetésre kerül sor „**Szükséges-e fordulat, szemléletváltás a vadászkutyák alkalmazásában, teljesítményvizsgálatukban?**” címmel.

A konferencián való részvétel ingyenes, de előzetes online regisztrációhoz kötött! Az űrlap elérhető a bit.ly/3M97JKP címen, vagy az alábbi QR-kód segítségével.

M E G H Í V Ó

TISZTELT VADÁSZTÁRSAK!

Az Országos Magyar Vadászkamara Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezete Sportvadász Osztályának ülését az Országos Magyar Vadászkamaráról szóló (1997. évi XLVI.) törvény, valamint az Alapszabály szerint, 2023. május 23-án (kedden) 15 órára hívom össze.

HELYSZÍN:

Bugyi, Forster Kastély

NAPIREND:

1. Alelnöki beszámoló
2. Egyebek

Vadászúdvözettel:

dr. Battay Márton
sportvadász alelnök

